

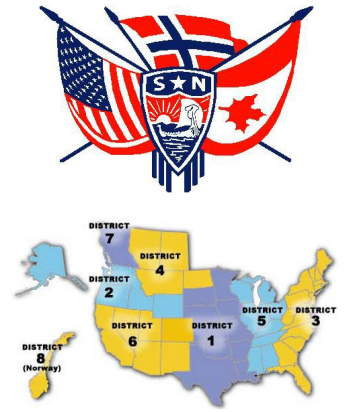
MEDLEMSBLAD FOR RYFYLKE LODGE 8 - 023

SONS OF NORWAY DISTRIKT 8

Vårt organisasjonsnummer: **988997382**
Ved bruk av Grasrotandelen må organisasjonsnummer oppgis

Bank - Hjelmeland Sparebank: Konto 3353 22 23259

OKTOBER 2015 – Årgang 18 (stiftet 1997)

SONS OF NORWAY ble stiftet i Minnesota i 1895, og fikk Norge som distrikt nr. 8 i 1982. Foreningen har i dag over 390 lokalforeninger/lodger i USA (D1-D6), Canada (D7+D4) og Norge D8. Medlemstallet totalt er 59300. I Norge er det 16 lokale lodger i drift, med et samlet medlemstall på ca. 1300. Vårt fremste mål er å opprettholde kontakten med det norske Amerika, og arbeide for å sikre/dokumentere emigrasjons-historien som en viktig del av vår nyere norske historie. Det er i dag like mange norskættede i USA som det er nordmenn i Norge. Fra «alle» bygder og byer i Norge reiste folk til Amerika i tiden 1825 – 1925.

Sons of Norway's Hjemmesider:

www.sonsofnorway.com
www.sonsofnorway8.com/

PRESIDENTEN HAR ORDET

Gode medlemmer i Ryfylke Lodge.

Nokre ord til medlemsbladet for oktober, før avreise til nokre lenge planlagde feriedagar i Latvia.

På siste møtet i Ryfylke Lodge var det nettopp Latvia som var tema.

Terje Borgen tok oss med på ein tur i "tid og stad" som viste litt av dei endringane som har skjedd i Latvia dei siste 20 – 25 år. Erfaringar, frå Liepaja distriktet vart vennskapsfylke med Rogaland og Grobiina vart vennskapskommune med Hjelmeland, og fram til ei reise han og Oliver Hausberg gjorde sommaren 2015. Det var ei svært interessant framstilling som viste store endringar desse åra.

Laurdag 3. oktober er det presidentmøte i Distrikt 8 på Sola. Jens Inge Børkja møter for meg på dette møtet. Det er mange tema som skal takast opp på møtet. Felles for desse er at utfordringane for dei ulike lodgane synes å vera mykje dei same!

Ei oppsummering av det som skjedde på presidentmøtet vil bli gitt på møtet den 14. oktober på Vaulali. Tema den dagen er høgst aktuelt for distriktet vårt! Tom Steinsvåg tek oss med i historia til Stålverket på Jørpeland. Inga enkelt verksemd har vel prega liv og utvikling i vårt distrikt slik som stålverket har gjort gjennom skiftande tilhøve i snart 100 år.

Vel møtt på Vaulali den 14. oktober

Sigbjørn

INNHOOLD:

Presidenten har ordet	1
Styret	2
Annonser	2, 4 og 8
Referat fra medlemsmøtet	3 og 7
Etterk. av O. O. Ritland	4,5, og 6
Gratulerer	5
Skogfjorden 2016	7
Aktivitetsskalender rev.	9
Møt Minnesotas nye konsul	7
Velkommen til medlemsmøte	8

**VÅRE ANNONSØRER STØTTER OSS –
DU BØR ETTERSØRRE DERES TJENESTER**

Styret for Ryfylke Lodge 2015

President
Sigbjørn Schmidt
4137 Årdal i Ryfylke
s.schmidt@online.no
Tlf. 51752446 / 95267992

Visepresident

Sekretær
Jens Inge Børkja
Børkja
4130 Hjelmeland
jens.borkja@inbox.com
Tlf. 45228963

Kasserer
Ingrid Engedal
Ekornvegen 3
4100 Jørpeland
ingrid.engedal@lyse.net
Tlf. 90183024

Aktivitetsleder
Marshall / Matr.forv.

Redaktør
Kåre Abrahamsen
Varhaugvegen 9
4120 Tau
ksa@lyse.net
Tlf. 51746215 / 98476287

Rådgiver
John Harry Hevrøy
Fjellsv. 11B
4100 Jørpeland
johhevro@online.no
Tlf. 51747761 / 90825915

Redaksjonskomité
Anna Børkja
Børkja
4130 Hjelmeland
anna.borkja@bluezone.no
Tlf. 47900331

og
Odd Harald Olsen
4130 Hjelmeland
o-haral@online.no
Tlf. 51750512 / 90751907

POST:
Ryfylke Lodge 8-023
Sigbjørn Schmidt
4137 Årdal i Ryfylke

MØTETIDER:
Normalt 2. onsdag hver måned
Sted ???....(kunngjøres i bladet)

Link til medl.bladet:
Strand Hist. og Ættesogelag:
<http://www.strandhistorie.no/>

**ULLESTAD OG JANSEN
TRANSPORT AS**
VIKANESSET SØR - 4130 HJELMELAND
Tlf 51 75 00 55 - FAX 51 75 00 46

Jansen Betong a.s.
4130 Hjelmeland
Tlf. 51 75 22 61 / 909 21 446
Fax. 51 75 01 59
Betongarbeid - Naturstein - Fliser

**STRAND
Autosalg**
Alt innen nyere biler
Bergtun 1
4120 Tau
Tlf.: 51749500
www.strandautosalg.no

STØPESAND, PUKK OG GRUS
Henter du ved våre sandtak i Jøsenfjord eller Årdal

Er det noe du lurer på?
Ta kontakt med vår avdeling i Årdal:
51 75 42 00 / 51 75 42 01

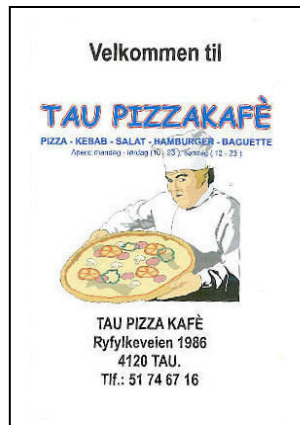
NORSTONE
HEIDELBERGCEMENT Group
www.norstone.no

**STRAND
BYGG AS**
Nordmarka - 4120 Tau
Telefon 51 74 36 00 - 920 79 310 - 11 - 12

Velkommen til

TAU PIZZAKAFÉ
PIZZA - KERAB - SALAT - HAMBURGER - BAGUETTE
Åpningstider: onsdag (10 - 23) / søndag (12 - 23)

TAU PIZZA KAFÉ
Ryfylkeveien 1986
4120 TAU.
Tlf.: 51 74 67 16

OAK
Årdal Landbruk

Verksted - Traktorer,
redskaper, motorsager
m.m.

Åpningstider:
Mand-fred 08-16, lørdag 10-13
Telefon 51 75 26 40

SKAL DU TIL USA?

Kontakt
Sons of Norway's hovedsamarbeidspartner
for våre gunstige avtalepriser:

USA EXPERTEN
OK REISER
Elvøveien 21, 4480 Kvinesdal
Tlf. 38360204, Faks 38361603
www.usaexperten.no

Flybillletter - Hotell - Leiebiler
Tlf + 47 38 35 02 04 -
www.usaexperten.no
epost: firmapost@usaexperten.no

Sterling White Halibut AS
Hundsnes, NO-4130 Hjelmeland
Norway

Tel.: +47 21 56 23 00
Fax: +47 21 56 22 01

www.marineharvest.com
www.sterlingwhitehalibut.com

Hjelmeland Sparebank
ryfylkebanken

Stikk innom og ta en prat med oss om:

- Bank og Forsikring
- Sparing og Lån
- Leasing
- M.m.

Hovedkontor: 4130 Hjelmeland
Telefon sentralbord: 51 75 44 00
Salgskontor Jørpeland – Oldeidegården
4100 Jørpeland
Telefon sentralbord: 51 74 55 50
Åpningstid: 09:00-15:00 man-fre

Referat frå medlemsmøte Sons of Norway, Ryfylke Lodge 8-023 onsdag 9. september 2015, kl 19:00 – 21:20 på Vaulali

Totalt 24 stk. inkl. styret møtte fram i kveld. Sigbjørn ønskte velkommen før me song nasjonalsongane. Terje Borgen var invitert til å seia noko om temaet Latvia og inntrykk av utviklinga i venskapskommunen Grobina frå 1993 og fram til i dag. Dette med grunnlag i at Terje var ordførar i Hjelmeland då dette tok til og med den kontakten han har hatt i tida etterpå.

Han starta innlegget med litt historisk bakgrunn. Berlinmurens fall 9. nov. 1989 var viktig for utviklinga i heile Europa. Dette var den første synlege starten på Sovjetunionens fall som resulterte i oppretting av mange nye statar, deriblant Estland, Latvia og Litauen. Desse hadde vore sjølvstendige land før, men var sterkt påverka av Russland. Latvia vart invadert i 1940 og var sovjetisk republikk til sjølvstendeskleringa i 1990. Første val vart utført i 1993. Etter krigen vart Latvia utsett for tvangskollektivisering.

KS (=kommunenenes sentralforbund) kom i 1993 med førespurnad til Hjelmeland om vennskap og demokratibygging. Første delegasjon til Latvia var i oktober 1993 med bl.a. Terje Borgen som ordførar og Oliver Hausberg som administrativ prosjektleiar. Dei møtte 7 andre kommunar frå Norge som var første gong i Latvia. På turen frå flyplassen såg dei kyr som beitte i vegkanten og husa var prega av forfall. Hotell Latvia, bygd i 1978 i hovudstaden Riga, hadde 26 etasjar og såg flott ut på avstand, men det bleikna fort då dei nærma seg. Det var stor slitasje og bar tydeleg preg av manglande vedlikehald, og byen var mest mørklagd. Den norske ambassadøren samt sentrale Latviske myndigheter tok imot dei og det var lagt opp til fest. Dei fekk servert 1 glas kvar med vin. Dei hadde ikkje nok varmt vatn til å vaska glasa. Kaffikoppene heldt ikkje tett.

Dagen etter ankomst, fekk Hjelmeland tildelt Grobina, med 6.000 innbyggjarar på lite areal, til venskapskommune og den norske delegasjonen kjørte den 20 mil lange turen dit. Vegane var bra og landet flatt med mykje jordbruk der kyr beitte rundt husa. Alt bar preg av forfall. Det var som å reisa 40-50 år tilbake i tida.

Spenninga over kva som ville møta dei var nok like stor hjå dei frå Grobina. Mottaks-komiteén var to menn, ordførar og varaordførar, samt ei ung, lys jente som viste seg å vera norsk utvekslings-student frå Kongsberg. I kommunehuset der fekk dei orientering og velsmakande servering. Dei vart kjørt til nabokommunen Liepaja med 100.000 innb. Sovjet hadde hatt marinebase der med 30.000 marinesoldatar. Der såg dei meir sterkt forfall med øydelagde ubåtar og olje som flaut i vatnet.

Etter lausrivinga måtte det byggjast opp demokratiske system, og delegasjonen frå Hjelmeland fortalde korleis det var gjort her hjå oss. Også på det praktiske plan har Hjelmeland støtta Grobina ved å gje ein brukt sjukebil, brukt tannlegekontor samt ein brukt buss, innkjøpt frå Suldal. Der borte stod det bygningsmessige tilbake, både det offentlege og private. Men kulturen og songgleda var stor. Også skulen var bra, der lærar og rektor var sjefen! Delegasjonen vart invitert til 2. klasse i skulen og der sat ungane og spelte "Våren" av Grieg som velkomst!

Delegasjonar frå Grobina har også fleire gonger besøkt Hjelmeland. Ein kvinneleg inspektør frå Grobina var på skulen i Årdal i 1994. Ho ba om hjelp då dei mangla engelsklærer til 900 elvar frå våren 1995. 5. jan. 1995 var lærer Sigmund Landa frå Jørpeland på plass i Grobina. Det vart 5 mndr. som endra hans liv. Det har vore utveksling av ungdomar begge vegar. Latviaungdom har hatt song- og danseoppvisning.

Ordføraren budde i 1. etasje, i ei grå og trist bustadblokk. Denne skulle etter kvart gje plass til eldre utan bustad. Frå Hjelmeland vart det sendt bort sjukesenger og anna utstyr, også sjukepleiarar til denne "sjukeheimen". Dette var lærerikt på mange måtar. Det var kontrastar til den høge standarden hjå oss og mest ingenting hjå dei i Grobina. Dei norske fortalde om gode institusjons- plassar og god heimhjelp. Der borte var det familien som tok seg av dei gamle så langt dei makta.

Dei møtte folk som hadde vore fangar i Sibir og hadde levd eit hardt liv. Ein av dei sa: "Ja, ja, De har det nok bra i Norge, men me har det betre." Har me gløymt noko i Norge? Har det materielle teke overhand hjå oss?

Terje har vore på besøk i Grobina mange gonger både i offentleg og privat regi og har framleis eit godt venskap med dei han møtte der for over 20 år sidan. Terje feira 60-årsdagen sin der borte. Kvar 17. mai og nyttår ringer Aivars til Terje og dei har enkle samtalar på tysk. Dette var ein av dei to han møtte første gongen der borte og som var ordførar då. Det er han også i dag. Det meste har etter kvart endra seg. I 1993 var 36% av folketalet russerar. Det som har skjedd i Ukraina i det siste har gjort folk nervøse.

Då Terje og Oliver var tilbake i 2005 overnatta dei på same hotellet som dei kom til første gongen. Fasadar og vindauga var nye, elles var det likt innvendig, nokså likt det vestlege.

(se n. spalte)

Terje Borgen forteller om Latvia og kommunen Grobina, som ble venskapskommune til Hjelmeland. Legg merke til dukkene på bordet.

F.v.: Godwin Sagård, Leif og Grete Voster og Anne Berit W. Sæbø hører interessert etter.

F.v.: Pål Barkve, Ola og Ingrid Lekvam, Helene Leirvik (delvis skjult), Solfrid Abrahamsen og Anna Børkja ved nærmeste bord.

Terje Borgen har her mottatt en fin blomst fra president Sigbjørn Schmidt som takk for foredraget.

På den 20 mil lange turen til Liepaja vitja dei område og byar som ikkje låg langs hovudvegen. Landbruksområda var i drift med gras og korn. Jonsokkvelden var dei ein rundtur i Grobina som er slått saman med 3 andre kommunar. Dei vitja ein tidlegare ordførar som nå hadde bygd seg ein praktfull villa. Pengestraumen frå EU har betydd mykje både for landbruk og offentlege bygg.

(forts. s. 7)

Etterkommerne av Ole Olson Ritland (1808-1893) og Sarah (Siri) Jensen (1805-1887) (fortsettelse fra Sep-2015)

Ved søking på internett etter stoff for medlemsbladet, kom jeg over en hel del historie om en familie – **familien Ritland fra Hjemlandet** som emigrerte til Amerika i 1855. Flere eldre personer i familien har fortalt om sine slektninger (på engelsk). Noe går tilbake til borgerkrigstiden. Redaktøren har vært i kontakt med den ansvarlige, John Ritland, for internett-sidenene til familien, og fikk 9. februar 2015 tillatelse fra han om at bilder og historie kan gjengis i medlemsbladet for Sons of Norway-Ryfylke Lodge 8-023.

Ref.e-mail 09.02.2015 fra: jritland@cox.net

Yes, you have my permission. Absolutely. Thanks for asking!
I should add, both my Aunt Charlotte and her husband Leonard Andersen passed away recently. Leonard was 103, and Charlotte was 99.

John
Red.anm.: Flere av de hun forteller om, er i dag (2015) dessverre døde.

Charlotte Olivia og nevøen John

I medlemsbladet for Mars skrev vi om to, Ola og Siri (Sara) Olsen fra Ritland, som flyttet med sine 7 barn til Amerika. Tre av barna døde relativt unge. I April begynte vi på historien til Charlotte Olivia (Ritland) Andersen, oldebarnet til Ole Olson Ritland og Sarah Jensen. Både Charlotte Olivia og mannen Leonard Christian Andersen døde for kort tid siden, iht. meldingen ovenfor her. Hun har skrevet så mye at red. ser seg nødt til å kutte ut en hel del.

Under linken <http://www.ritland-32nd-iowa.com/RitlandFamily/charlotteandersen 5.html>
Red. har forsøkt etter beste evne å oversette til norsk.

Nedenfor forsettes Charlotte's fortellinger, som avsluttes i dette nummer.

Vi hadde fettere som bodde i nærheten av oss, og vi hadde mange gode stunder sammen. En sommerdag tok Curtis og jeg Illinois Central toget til Randall for å tilbringe flere dager sammen med Jordon, Alvina og Mamie Johnson (*foreldre: Julia Ritland b.1872-d.1945, g.m. Jonas K. Johnson*). De hadde en stor sekkestreie-svinge (huske, disse) i høylåven – den lengste tau svinge jeg noensinne hadde sett. Det var farlig og spennende å svaie frem og tilbake i hele låvens lengde. De hadde også en ponni de spente foran en handlekurv, og vi hadde det moro med å sitte oppi. En dag sa Mamie til meg: "Boy, du er langt hjemmefra". Da hun sa det, kjente jeg hjemlengselen komme. Det gikk ganske bra utover dagen, men i mørket da ingen så meg, gråt jeg meg i søvn. Jeg fikk også hjemlengsel når jeg bodde hos Charlotte og Oline. Vi levde i slikt skjermet liv hjemme. Jeg tror jeg var en "mamma"-jente.

Vi gikk ikke til legen for hvert vårt lille illebefinnende. Var vi forkjølte, smurte mamma oss på brystet med Watkins Mentholatuxn, og festet ull kluter og ull filler til oss eller rundt halsen vår. Jeg vet ikke om det kokte ut forkjølelsen men det ga fart i oss for en stund. Jeg trådde en gang på en rusten spiker da jeg gikk barbeint. Mamma rensset såret raskt, laget et grøtomslog av oljekake-mel og pakket foten inn. "Dette vil trekke ut giften," sa hun. Det syntes alltid å fungere. Terpentin og jod var gode gamle hjelperåd, og var brukt til våre ulike og til ethvert tilfelle av vondt, kutt og forstuing.

Den store feiringen hver sommer, var vår årlige piknik og tur til Lake Co-Mar, cirka 2 miles sør for Story City. Men dette var ingen wiener-pølser og potetchips piknik, å nei tenk! Ikke for vår mor. Hun jobbet hele dagen lørdag, rensset og stekte kyllinger, lagte potetsalat, bakte bønner, bakte boller, kaker og paier, frøs hjemmelaget iskrem, lagte kaffe og leskedrikk. Mama spredde den røde og hvit rutede duken, og vi hadde en fest. Da slo vi oss løs, dette var dagen i våre liv. En dukkert i sjøen, turer og konkurranse for en sjanse til å vinne Cupie-dukker eller andre pyntegjenstander, avsluttet av med et fyrverkeri. Ah! Denne dagen var et barns drøm. Vi falt i søvn på vei hjem, slitne men lykkelige og drømte om sukkerspinn og muntre gyngesvingturer.

En tidlig sommerdag kom en rask torden-byge på himmelen, og jeg ble hurtig sendt ned til de små kyllingene for flytte de fra

innhengningen sin og over til rugeovnen. Hvis de ble våte og kalde, klemte de seg sammen for å varme hverandre og noen kunne kveles. Regnet kom ned i store dråper før jeg fikk flyttet alle og de ble litt våte. Jeg prøvde å få fyr på noe i kull rugeovnen, for å varme og tørke dem. Dermed sølte jeg noe av den flytende tennvæsken, og det tok fyr i litt halm rundt ovnen. Jeg var livredd for at jeg skulle ødelegge ovnen og skade alle kyllingene. Jeg plukket opp ovnen og bar den ut, tok en gammel kost og slo ut flammene. Da kom familien løpende og krisen var over. Jeg trodde jeg ville få mye skjenn for å være så lettsindig, men de var bare lettet over å finne meg ok. Mine sårmerker var heller overfladiske og noen gamle. Dr. Mills ble tilkalt og han helte lindrende olje på hender og ben. Neste dag var det Ritland slekt-treff, og jeg fikk mye oppmerksomhet med hendene bandasjert. Jeg følte meg som en heltinne. Mama trodde at de våte klærne mine hadde reddet meg fra mer alvorlig forbrenning. En annen jobb vi måtte gjøre var å kjerne fløte til smør. Vi hadde en stor tønnekjerne. Om vinteren kjernet vi på kjøkkenet. Om sommeren var vi i den kalde kjelleren. Fløte ble hellet i kjernen og vi barn ble pålagt å være med, og svinge sakte men sikkert og snu kjernen rundt og rundt. Vi jamret, "Mamma, jeg har gjort dette i lang tid, er det ikke Curtis' tur nå?" Da vi hørte at det sa et sterkt dunk mot sidene av kjernen, visste vi at vi hadde smør. Mama overtok deretter, drenerte den søte smørmelken, saltet smøret riktig og pakket det inn i krukker. Det fantes ikke bedre smør i verden. Smørmelk var også bra, spesielt sammen med en av mamas friske smultringer.

(fors. side 5)

CARICA

Carica AS – Cruiseeksperten

Vi har cruise over hele verden

Jakob Askelands vei 9, 4391 Sandnes
Tlf. 51 63 74 00, post@carica.no

www.carica.no - Gratis parkering

Etterkommerne av ... (fortsettes fra side 4)

Sommeren var en travel tid da vi skulle hermitisere og sylte gavene fra hagen og frukttrærne. Konservere mais var en stor operasjon og vi gjorde det på samlebånd-stil. Etter at maisen var slått og hentet fra markene, ble belgene vasket og avskåret fra maiskolben, pakket i glass krukker og satt i vann i kjelen og kokt i 3 timer. Vi ødela aldri en krukke med mais. Vi hadde tonnevis av epler. Vi hadde vår egen cider presse og lagte vår egen eplecider. Kirsebærtrær, whitney epletrær og druerankene ga sine frukter til vår belønning. Det var mye arbeid, men hvor godt det smakte vinteren etterpå, og hvor flott glassene så ut der de stolt stod på kjeller hyllene.

Jeg var i mine tidlige tenårings-år da depresjonen rammet. Min far hadde vært betraktet som en dyktig "self-made" mann. Han eide 3 gårder inkludert det vakre hjemstedet på 190 dekar. Det var en av de beste gårdene i omegnen, og han fikk alltid gode avlinger. Da prisene falt og bunnen falt ut av jordverdien, var vi i trøbbel. Vi var redde vi skulle miste gårdene. Bankene stengte over hele landet og President Roosevelt erklærte en offentlig fridag. Far var i styret til McCallsburg State Bank. Etter et "all-night" hastemøte, bestemte de seg å prøve å holde åpent og ri av stormen. Men innskyterne fikk vite om møtet og startet rykter om at banken var i trøbbel. Panikken rammet, folk startet en "kjør til banken, og ta ut pengene dine" stemning. Banken kunne ikke stå imot belastningen og lukket. Mang en natt fikk ikke pappa sove på grunn av bekymring. Han kunne stå opp, tenne lampen, røyke pipe og lese. Jeg var bekymret for ham. Mamma prøvde å trøste ham og sa: «vi har helsen vår, barna har det godt, vi har nok å spise og tak over hodet. Det er en synd å bekymre deg. Men pappa kunne bare ikke hjelpe for det. Han solgte korn for 7 cents per skjeppe og svin for 3 cent per halv kilo. Bøndene var veldig fortvilet og det var vold mange steder. Vi brente selv korn for å få drivstoff etter som vi ikke hadde råd til å kjøpe kull. Mamma var mot det, så vi gjorde det ikke veldig ofte. "Det er en skam å brenne mat", sa hun. Min stakkars onkel Bennie mistet alt han hadde, slik som mange andre gjorde. Ingen hadde jobbet hardere enn han.

Det viste seg at pappa fikk selge alle gårdene - selv med tap, og han ble kvitt bekymringene. Han fikk nok til en svært komfortabel tilværelse og glad tid i deres vakre hjem i Roland. Depresjonen var ødeleggende, men det var også været. Vinteren 1936 var en av verste i manns minne, iskaldt og snøfenner høye som fjell. Rock Island passasjeretoget satte seg fast i en stor snøfonn ved McCallsburg. Dette kom i de nasjonale nyhetene - James så det i avisen Spokane. Dette været ble etterfulgt av en forferdelig sommer med ekstrem varme og tørke, og støv stormer. Rød og svart skitt blåste med vinden fra Oklahoma, Kansas, Nebraska og Dakota. Det støvet ned alt med fin silt, og slo seg ned i grøfter og som fenner. Du kunne også smake det. Pappa hadde aldri hatt et uår, men vi var nær det året. **(forts. videre, se kilde nedenfor.)**

<http://www.ritland-32nd-iowa.com/RitlandFamily/charlotteandersen6.html>

Foreldrene våre solgte hjemstedet høsten 1938 (tror jeg), og leide en fint hus i byen rett overfor skolebygningen. Ruthie og Dorothy gikk fortsatt på skole og Ruthie ble uteksaminert fra high school i McCallsburg. Da andre verdenskrig brøt ut, flyttet de til "øst-stedet", nord og øst for Zeiring. Dorothy uteksaminerte fra Zeiring High. En veldig kald dag rammet katastrofen dem og huset brant ned. Brannen hadde startet rundt pipen i varme stuen. Brannvesenet i Zeiring kom, men det var så kaldt at vannet frøs så det var nytteløst. De var i stand til å redde noen ting, men det ble en svært vanskelig tid for dem. Samfunnet samlet seg rundt dem, og hadde til og med et sted hvor de fikk dusje. De bygget et nytt små-hus og bodde i det til et hus ble flyttet ut på gården fra McCallsburg, og ble det nye stedet. De bodde her under krigen da de solgte det, og kjøpte et veldig fint hjem i Roland, der de tilbrakte resten av sine dager. De var omgitt med mange venner og slektninger og var veldig glade i Roland. Merkelig som det kan høres, "Øst stedet" var i 3 fylker, Marshall, Hardin og Story. Følgelig måtte far gå til Marshalltown, Eldora og Nevada for å betale sin skatt. Karen, David, Paul og Charlene hadde alle noen glade dager på farmen som små barn.

Jeg ble født 19. mai 1915 hjemme. Mamma reiste aldri til sykehuset for å få føde, ingen gjorde det i de dager. Heller lot de en sykepleier komme og bo et par dager etter at barnet var født. Jeg hadde to eldre brødre, James og Curtis. Mamma fortalte meg at hun var glad hun nå hadde en liten jente også. Jeg var elsket, beskyttet og skjermet. I løpet av min skoletid, hjalp og oppmuntret de meg. Jeg ble uteksaminert fra McCallsburg High school på min 17. gebursdag, den 19. mai 1932. Mamma og tante Malinda holdt en overraskelsesfest for meg i tante Malindas fine hjem. Det er den eneste bursdagsfest jeg noensinne har hatt, og det var en vakker fest med alle mine venner og klassekamerater. Jeg var best i klassen min, en brøkdal av en karakter under min beste venn, Ruth Imsland. Min mor sa alltid det var fordi jeg tok de vanskelige valgfagkursene. Mens jeg tok avansert Algebra og Solid Geometri, tok Ruth Interiørdesign og Søm, så jeg må si det var et glimt av sannhet i hennes påstand. Mamma fortalte meg det. Uansett, jeg hadde mamma på min side.

(forts. s. 6)

Gratulerer

Vi gratulerer
så hjertelig med dagen i
Oktober

Ole Dagfinn Østhus	03.
Tanke Levik	10.
Egil Pedersen	15.
Ingrid Nag	26.
Ola Lekvam	27.
Astrid Sagård	28.

Etterkommere av Charlotte Olivia Ritland 1915
+ Leonard Christian Andersen 1911 -
5 Karen Marie Andersen 1938 -
+ Frederick Richard Schneider 1939 -
6 Kari Lynn Schneider 1966 -
+ Andrew Ralph Vara 1966 -
6 Richard Frederik Schneider 1967 -
+ Julia Marie Berglund 1970 -
7 Christopher R. Schneider 1988 -
7 Allyson Pearl Schneider 1992 -
7 Elizabeth Anne Schneider 1994 -
6 Carl Eric Schneider 1972 -
+ Dorothy Kathleen O'Brian 1972 -
7 Jacob Alexander Schneider 1994 -
7 Abigail Faith Schneider 1995 -
5 David Lynn Andersen 1940 - 1952
5 Paul Raymond Andersen 1942 -
+ Jeanne Frances Graham 1938 -
6 Julia Loise Andersen 1967 -
+ Shannon Jon Lesko 1965 -
7 Shane Andrew Lesko 1988 -
7 Olivia Jeanne Lesko 1991 -
6 David Lynn Andersen 1968 -
+ Kimberly Marie Fischer 1968 -
5 Charlene Kay Andersen 1944 -
+ Kurt Oliver Olsson 1941 -
6 Katherine Marie Olsson 1973 -
6 Annika Mai Olsson 1976 -
6 Brita Kristine Olsson 1979 -
5 Mark Luther Andersen 1948 -
+ Denise DeMeulenaere 1951 -
6 Daniel Christian Andersen 1975 -
6 Shelley Renee Andersen 1977 -
6 Nicholas John Andersen 1980 -
6 Timothy Mark Andersen 1982 -
6 Patrick Joseph Andersen 1985 -

Denne listen er en del av en fil på linken ...
<http://www.ritland-32nd-iowa.com/images/RitlandFamilyTree.pdf>
som viser etterkommerne etter
Ole Olson Ritland 1808 - 1893 og
Sara (Siri) Jensen 1805 - 1887

Etterkommerne av ...

(fortsettes fra side 5)

Det var desperat harde tider; det syntes ikke å være noen sjanse til å få gå på college, så i ett år bodde jeg hjemme og hjalp mamma med arbeidet. Jeg angrer ikke på dette året, men når tenker jeg på det nå, lurer på hvordan jeg hadde tålmodighet til bare å la resten av verden "gå sin gang".

Ting endret seg for meg høsten 1933. På grunn av innsatsen til min fantastiske 8. klasse lærer, Margaret Lyng, ble jeg registrert på Waldorf. Det hadde vært min drøm. Lyng familien bodde i Forest City og jeg ble invitert til å bo i deres hjem, som en følgesvenn til moren som var en enke og ikke ved sin aller beste helse.

Min beste venn på Waldorf var Ruth Hall, som senere ble misjonær til Sør-Afrika hvor hun tilbrakte 35 år av sitt liv. Jeg studerte hardt på Waldorf og fikk gode karakterer. Etter to fantastiske år ble jeg uteksaminert våren 1935.

Lærerjobber var vanskelig å få, og lønnen smertelig lav. Men min gode venn, Melva Rorem anbefalte meg til hennes jobb i Dunbar. Hun hadde fått en bedre jobb på Arnold's Park. Etter hennes anbefaling fikk jeg jobben, ca. 40 miles hjemmefra til en lønn på \$60 per måned.

Denne våren reiste jeg tilbake til Waldorf for å delta på en bankett for kvinnelige elever, og for å møte Raymond, som jobbet for en ung professor for å få dekket noen av utgiftene sine til college. Jeg gikk til kontoret hans og Raymond introdusert meg for sjefen sin, en ung Leonard C. Andersen. Jeg ble overrasket og smigret da han ba meg om å tilbringe kvelden med ham. Jeg husker ikke mye av den første date'en, bortsett fra at vi gikk en tur, og endte opp på Pilot Knob. Jeg dro hjem og tenkte at jeg hadde hatt et opphold på Waldorf og hadde møtt en veldig hyggelig mann. Han gikk på University of Minnesota om sommeren og jeg var overrasket over å få flere brev fra ham.

Mot slutten av sommeren spurte han om jeg ville møte ham på en Waldorf piknik på Radcliffe. Før vi kom hjem, kjørte vi til Ames og så på et vakker leirsted der. Utpå høsten var han tilbake på Waldorf og underviste, og jeg var tilbake på Dunbar og hadde fått \$10 i lønnsøkning. Leonard skrev vakre brev til meg og jeg skjønnte han ble forelsket i meg. Han var "korrekt", intelligent og plettfri, så jeg var stolt av ham. Julen ba han meg bli med han hjem til Presho, South Dakota for å møte familien. Vi ble forlovet den julen.

I mai, etter skolen var ferdig reiste jeg med ham til University i Sør Dakota på Vermillion for å se ham motta sin mastergrad i økonomi. Jeg var veldig stolt av ham. Han ga meg en nydelig diamantring, som han måtte jobbe en hel måned for. Da hadde jeg ca. 6 uker igjen til å få bli klar til bryllupet mitt, og det var en spennende tid. En herlig mann var forelsket i meg og ønsket å gifte seg med meg.

Onsdag ettermiddag, 30. juni, i den Bethany Lutherske kirke i McCallsburg fant ekteskapet sted mellom Miss Charlotte Ritland fra McCallsburg og Leonard C. Andersen fra Forest City.

Vi var etter hvert blitt velsignet med 5 nydelige barn og de "vokste seg større og større." Jeg var en opptatt mor, tilfreds med å være en husmor og Leonard hadde fremgang i næringslivet.

Så rammet tragedien. Sommermånedene i 1952 brakte frykt til hjertet av Sioux City. Angsten for polio raste over byen. Foreldre så nøye på barna sine for indikasjoner av sykdommen.

De lange kalde fingrene av polio nådde også ned til oss og rørte ved vår dyrebare familie. Alle barna klaget over stivhet, hodepine og feber. David ble syk på lørdag 19. juli og ble innlagt på sykehus på søndag. Temperaturen hans gikk helt ut av kontroll og lammelsene begynte.

Han døde mandag 21. juli 1952. Vi var ødelagt. Jeg er redd mitt mors hjerte var så fullt av sorg at jeg ikke fullt forsto hvilken sorg våre andre barn skulle gjennom - spesielt Paul. Han hadde mistet sin sjels følgesvenn.

Årene gikk og en etter en ble barna konfirmert og uteksaminert fra high school. College årene kom over oss, og vi er stolte av at alle 4 barna ble uteksaminert fra Augustana, Sioux Falls.

Aktivitetskalender**Aktiviteter – 2. halvår 2015 Rev. 9**

19/8 – Besøk Vigatunet v/Trygve Brandal.
Han vil fortelle om selve de restaurerte husene, om frukthagen og genbank og litt om folk/området rundt på Viga.
Medbrakt egen mat. Ta med noe å sitte på.
(=utført)

9/9 Medl.møte på Vaulali –
Mat: Anne Berit W. Sæbø og Grete Voster
Tema: Latvia, inntrykk fra utviklinga frå då vennskapskommune vart oppretta med Grobina, og fram til nå - ved Terje Borgen.
Utlodning
(=utført)

14/10 **Medlemsmøte Vaulali.**
Mat: Alle tar med sin Pot Luck –
etter ønske fra medlemmer.
Ansvar: Styret
Tema: Historien om Stålverket på Jørpeland ved Tom Steinsvåg.
Valg av valgkomité.

11/11 **Medlemsmøte på Vaulali –**
Mat: Anne Berit W. Sæbø og Grete Voster
Tema: Historien om Strandastøa på Tau ved Ola Strand.
Valg

9/12 **Julemøte på Vaulali – Påmelding.**
Mat: ansvar - Styret
Tema: Utvandring frå Ryfylke til Amerika ved Trygve Brandal.
Innsetting av nytt styre v/????.
Utlodning.

Karen tilbrakte 14 måneder i Europa og kom hjem for å gå på University of Chicago der hun tok en mastergrad i sosialt arbeid. Charlene fulgte i hennes søsters fotspor og fikk også sin mastergrad. Begge jentene hadde fantastiske stipend. Paul fikk en studieplass og fikk sin mastergrad i økonomi ved Universitetet i Louisiana på Baton Rouge, mens Mark fikk sin doktorgrad i rettsvitenskap ved Drake University. I skrivende stund (1986 ??, red. anm.), alle har gode jobber, er gift og har sine egne familier. Vi har mye glede i våre barn, og er stolte av våre to flotte svigerdøtre og våre to fine svigersønner. Tretten fantastiske barnebarn gjør livene våre fullkomne. Vi er stolte av deres mange ferdigheter. De utgjør en pen, talentfull haug med unger. Gud har vært god med oss.

Når det gjelder oss selv, så feiret vi vårt 50-årsjubileum for vårt gullbryllup i fjor sommer i 1987, på Lake Okoboji sammen med våre kjære rundt oss. Jeg takker Gud hver dag for mannen han har gitt meg. Han er en prins av en mann, ren levende, helt ærlig og rettferdig.

Vi er nå bare 2 av oss igjen her hjemme, men vi finner glede og kameratskap i hverandre. Gud har virkelig vært bra for oss *).

RED.: Dette var slutten på Charlotte O. Ritlands brev.

***) Hun døde (99), 12. januar 2015 på et lokalt sykehjem i Sioux City, bare 15 dager etter at mannen Leonard døde 28. des. 2014**

Bilde:

http://www.meyerbroschapels.com/memsol.cgi?user_id=1504031

Skogfjorden 2016

Ref. medl.møte ...

(forts. fra s. 3)

Har du barn eller barnebarn i alderen 14 - 18 år som ønsker å reise på språkleir til Minnesota, USA neste sommer?

Medlemmer av Sons of Norway, Distrikt 8, har igjen mulighet til å få stipend for barn eller barnebarn som ønsker et 2 eller 4 ukers opphold ved Concordia Language Villages (Skogfjorden) i Bemidji, Minnesota.

Dato for leirene i 2016 er:

**27. juni – 9. juli for 2 ukers opphold eller
27. juni – 23. juli for 4 ukers opphold.**

Det kan søkes om stipend både fra Concordia Language Villages (CLV) og fra den lokale lodgen i Sons of Norway (dvs. Ryfylke Lodge 8-023 for oss v/pres. Sigbjørn Schmidt email: s.schmidt@lyse.net).

De som reiser får også reisestøtte fra Distrikt-8. Stipendene fra CLV blir fordelt av distriktet og det kan oppnås opptil kr. 7 - 8000.- tilsammen. De som ønsker det, får også opphold som gjester i en amerikansk familie i Minneapolis en uke før leiren starter. **Da blir det avreise fra Norge ca. 20. juni 2016.**

Søknadsfrist for stipendene er 1. desember 2015. Søknadsfrist for deltakelse på leirene generelt er 1. februar 2016,

*) men de som melder seg på leiren innen 1. desember 2015 får også fordeler som Early Bird, d.v.s. billigere deltakeravgift.

Du finner opplysninger om dette ved å gå inn på internett, www.ConcordiaLanguageVillages.org

For ungdommer som blir innvilget stipend må det betales et depositum som dekker avbestillingsgebyret for oppholdet på leiren.

For mer informasjon, ta kontakt med Julie Wannebo, tlf 91894309 / 41106789, e-post: julie.wannebo@gmail.com

Unge som startar familie i dag, har problem med å skaffa seg arbeid med brukbar løn. Ved å emigrera til Tyskland eller andre land kan dei oppnå inntil 3 gonger så høg løn som i Latvia. Utvandringa resulterer i at russar-%'en aukar. Størst andel er det i Riga. Dette saman med tiltakande arbeidsløyse blant ungdom er utfordringar i Latvia i dag. I nabolanda Estland og Litauen er det lite russerar.

Terje fekk fine blomar for det interessante foredraget og så var det mat og drøs med åresalg og utlodning som gav inntekt på kr 2.220,-. Dette kom i tillegg til møteavgift med kr 2.300,-. Dette gjev god dekning for utlegg til porto, mat og lokalleige for dagen.

Etterpå var det orientering m.m. Kasserar Ingrid opplyste at det pr. i dag er kr 18.565,49 på kontoen til lodgen. Sigbjørn fortalde at medlemstalet går nedover. Me er nå 72 stk, som iflg. Odd Harald gjev 3 delegatar til kongressen (må vera 76 for å få 4 delegatar). Me har dette året drive med redusert styre og det har gått rimeleg bra. Me har ubesette rollar og halv matkomité, men dei 2 i matkomitéen har aldri sagt nei. I oktober blir det pot luck, me må då ta med oss både mat og drikke. Styret bidreg med å klargjera før og etter det møtet. Grete og Anne Berit ordnar med maten i november og styret tek ansvaret i desember.

Ein måned tidlegare enn før vart valkomité vald. Dette gjev komitéen litt betre tid til å finna personar til dei ymse verva. Valet skal skje i november med innsetjing i desember. Dette har ikkje blitt enklare i det siste, så ekstra tid kan koma godt med. Styret føreslo Odd Harald Olsen, Astrid Sagård og Ingrid Lekvam. Alle 3 sa seg viljuge til dette oppdraget. Dermed vart dei valde. Odd Harald uttrykte på vegne av komitéen at det ikkje er så vanskeleg med verv som mange trur.

Sigbjørn opplyste også at det kjem stadig påminning frå D8 om rekruttering. Men det er ikkje lett å få fatt i nye medlemmer. Odd Harald fortalde at i USA har dei fått fleire nye "unge" 40-50 åringar. Det er også ein vervekampanje med premie på gang til utgangen av året.

Til sekretæren var det kome ein e-post frå ein amerikanar, John Hanson, som er tilknytta Restauration Lodge 3-555. Han er i Norge dette året som Fulbright Roving Scholar og ønskjer å møta alle norske lodgar. Han er ønskt hjarteleg velkomen til oss på Vaulali.

Kvelden vart avslutta med allsong i sirkel rundt bordet organisert av Astrid.

23. sept. 2015, JIB

Møt Minnesota's nye konsul

Bilde - NAW
Eivind J. Heiberg, fra Halden – CEO i Sons of Norway, går nå over til diplomatiet.

Eivind J. Heiberg, 44, opprinnelig fra Halden, Norge, ble nylig valgt til Honorary Consul General for Norge av ambassadør Kåre R. Aas, som var på besøk i Sons of Norways hovedkvarter i Minneapolis, Minnesota.

Heiberg erstatter Gary Gandrud, som har gått av etter sju år; han etterfulgte da Walter Mondale.

Kilde: Leslee Lane Hoyum
Rockford, Minn.

<http://www.na-weekly.com/news/meet-minnesotas-new-consul/>

Established May 17, 1889
Norwegian American Weekly

Returadresse:
Jens Inge Børkja, Øvre Byrkja 33, 4130 Hjelmeland
Sendes til:

VELKOMMEN TIL MØTE ONSDAG 14. oktober 2015 kl. 19.00

Sted: Vaulali, Bjørheimsbygd

Saker: Aktuelt, post, økonomi.
Oppsummering av det som skjedde på presidentmøtet 3.10.2015
Mat: Alle tar med sin Pot Luck – etter ønske fra medlemmer.
Ansvar: Styret
Tema: Historien om Stålverket på Jørpeland - ved Tom Steinsvåg.

Velkommen til deg - og ta med venner

STYRET

	RYFYLKE bakeri & konditori Avd. JØRPELAND Bakeri tlf 51 74 72 87 Kafé tlf 51 74 64 24 Fax tlf 51 74 91 44 Brød og kaker - varmretter Åpent hverdager 08-16.30 Torsdag 08-19 Lørdag 08-15	JONSOKBERGET kafé Tlf. 51 74 24 22 Åpent hver dag fra 11-15 Middag Torsdag er lomledag Ryfylke Kafé & Konditori Avd. Jonsokberget Tlf. 51 74 24 22	Avd. TAU Tlf. 51 74 38 08 Brød og kaker Åpent hverdager 08-16 Fredag 08-17 Lørdag 09-14	TAUTUNET kafé Tlf. 51 74 23 40 Åpent hver dag 11-15 Middag Onsdag er lomledag Ryfylke Kafé & Konditori Avd. Tautunet Tlf. 51 74 23 40
---	---	--	---	--

OPPLEVELSESREISER TIL USA

SOLHEIM TOURS

Kristin og Terje Solheim

Mobil telefon: (+47) 90138683

Postadresse: Solheim Gård, 4820 Froland

E-post: tesolh2@online.no www.solheimtours.com